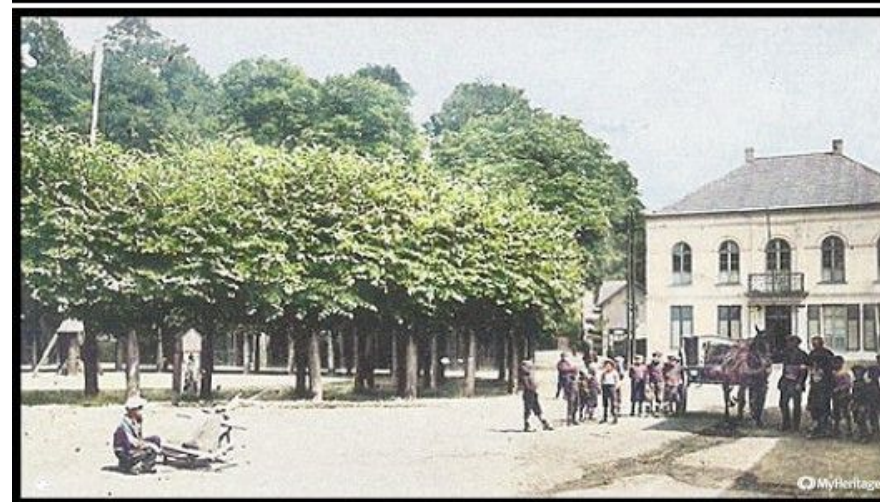
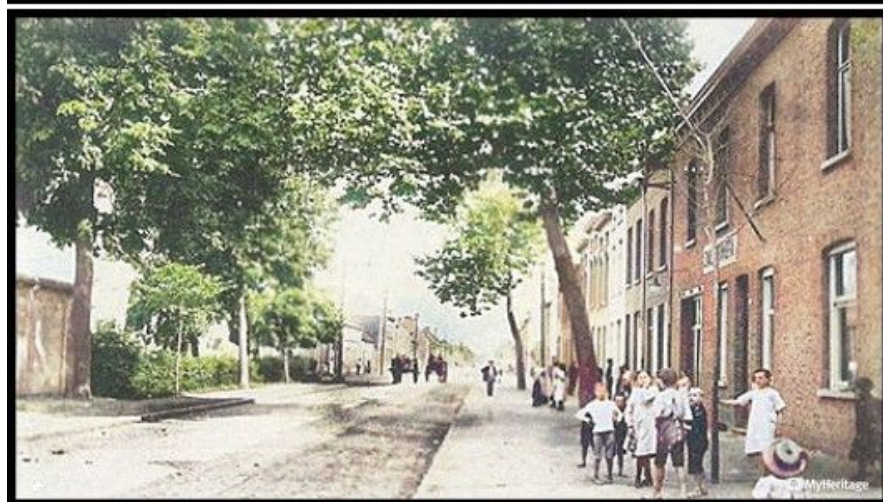

OFFERTE LEEFBUURT MUIZEN

TV Overal Architectuur, TAK landschapsarchitecten, Tweeperenboom

Wij zijn **TAK landschapsarchitecten** uit Gent, **Tweeperenboom** (Doorbraakarchitecten) uit Winksele en **Overall Architectuur** uit Mechelen, een multidisciplinair team.

Wat is een klimaatrobuust dorp?

Een dorp staat in de eerste plaats ten dienste van de bewoners en andere stakeholders die er aanwezig zijn. Ook bezoekers uit naburige verdichte steden kunnen hier hun batterijen opladen.

De essentie van een leefbuurt is in onze visie om een duurzame dynamiek op gang te brengen bij en tussen de verschillende stakeholders in de buurt. De uitkomst van het traject is dat er een proces op gang is gebracht. Dit proces zorgt ervoor dat ook op langere termijn de leefomgeving duurzaam en wendbaar blijft, geënt op de noden van haar gebruikers (mens, fauna en flora).

Om antwoord te bieden aan de ruimtelijke klimaatuitdagingen zoals o.a. hittestress, verlies aan biodiversiteit, wateroverlast en het blijvend beschikbaar houden van voldoende zoet water in periodes van droogtes moet een klimaatbestendige ruimtelijke strategie worden uitgewerkt. Klimaatverandering maakt ons bewust van de noodzaak om de ruimtelijke ontwikkeling te koppelen aan het landschappelijk systeem. Een belangrijke stap in verder onderzoek vormt het in beeld brengen van dit systeem en de ligging van het dorp in het ruime netwerk.

Stedelijke groenblauwe netwerken vormen een cruciaal element in het klimaatrobuust maken van leefbuurten. Het werken aan deze groenblauwe netwerken is een continu proces waarbij grote en kleine ingerepen kunnen bijdragen aan tal van positieve effecten. Denk hierbij aan het verhogen van de biodiversiteit, recreatie, versterken sociaal weefsel, waterberging en zuivering.

In het eerste deel van de bundel maken we een beknopte analyse van het dorp en zoeken we naar de opportuniteiten. Dit onderzoek heeft niet als doel om finale ontwerpplannen op tafel te leggen, maar is een eerste scan.

Wat is de identiteit van Muizen?

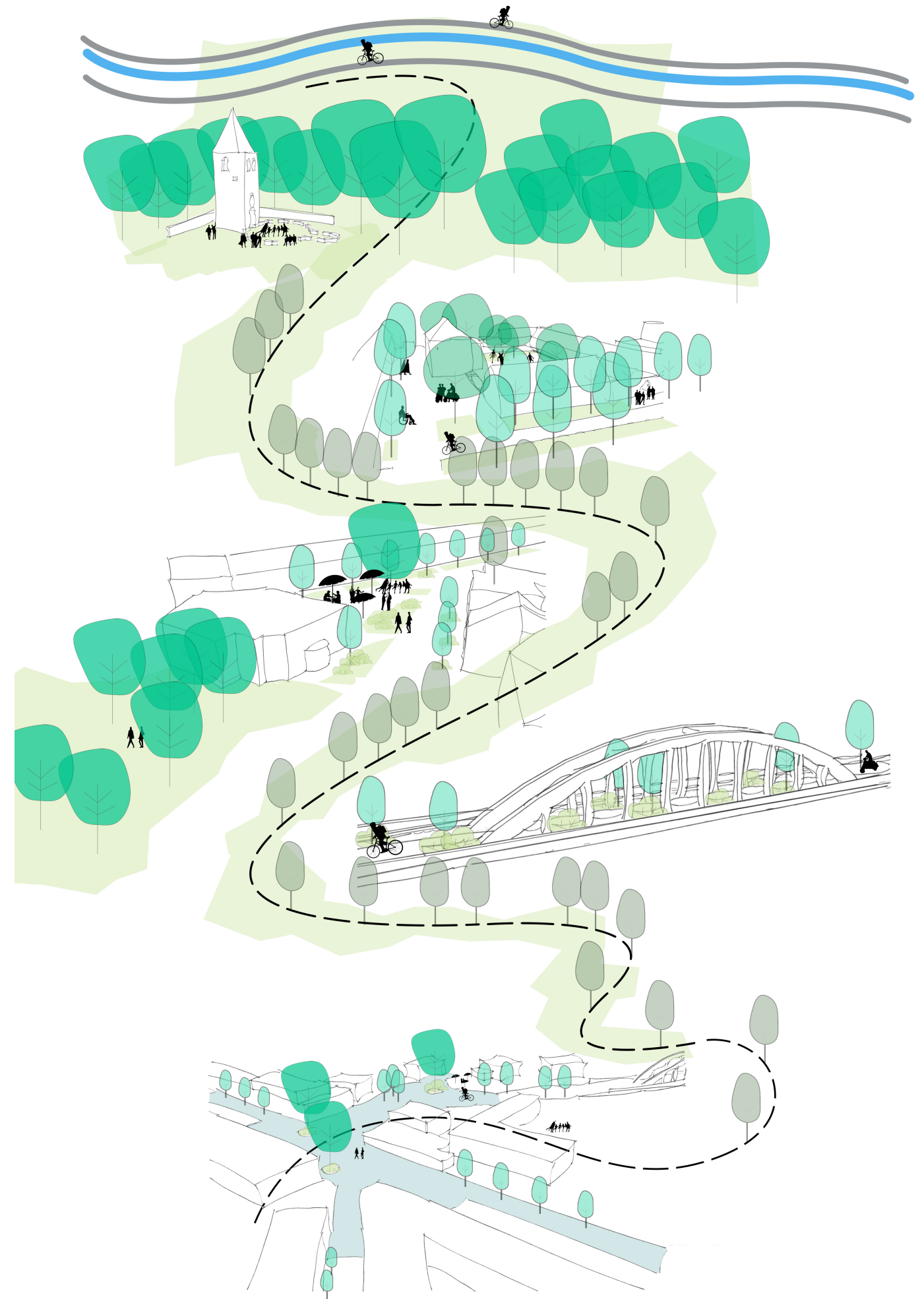
Waarom is Muizen geen leefbuurt meer?

Waarom kan Muizen een leefbuurt worden?

In het tweede deel stellen we een ingreep voor op op macroschaal. Dit is een ingreep op beleidsniveau die essentieel is om het transitieproces op gang te brengen.

Het derde deel ontleedt het proces van het ontwerpen op meso en microschaal.

Eerst wordt een ambitiekader geschetst voor het participatietraject door opdrachtgever en ontwerpteam. Aan de hand van een participatief proces krijgen alle stakeholders medezeggenschap en mede-eigenaarschap over de transitie van het dorp. Het ambitiekader waarbinnen inspraak of medezeggenschap mogelijk is wordt scherp afgebakend. Het wordt de leidraad in een continu proces. Op deze schaal zullen quick wins en proefopstellingen gebruikt worden als tool tijdens het ontwerpproces en gaan we samen met de stakeholders dromen over de toekomst van Muizen dorp...

TEAMVOORSTELLING	Burea voorstelling	Medewerkers	Focus in dit project / rolverdeling / competities	Relevante Referenties
Tweeperenboom	Tweeperenboom is een coöperatie van doorbraakarchitecten, gedreven door maatschappelijke verandering. Wij werken met klanten die zichzelf willen heruitvinden om uitdagende problemen in hun bedrijf en in de maatschappij aan te pakken. We tonen zelf het goede voorbeeld: we hebben een eigen ecosysteem ontwikkeld waarbij we onze principes van samenwerken en ondernemen in de praktijk zetten. Een plek, ingebed aan de rand van de stad, waar je ruimtes kunt huren, waar De Smederij zorgt voor gezonde voeding en ontspanning, en een dorpsbrouwerij bier brouwt voor het ganse dorp en ver daarbuiten. Bij ons, aan de rand van de stad Leuven, vind je een ideale plek om de rand van je organisatie op te zoeken. Om van daaruit, met onze hulp, complexe transitieprocessen aan te pakken en je organisatie toekomstklaar te maken.	Dries Devriendt Caroline Godts Lies Lambert	Trekker ontwerp en facilitatie participatietraject Expert Vitale kernen en facilitator participatietraject Expert Duurzame mobiliteit, Toekomstscenario's en Bouwen aan vitale coalities, Klankbord ontwerp participatietraject.	• Bouwen aan vitale coalities/leertrajecten bij Lazarus, Transitie Leren Leven Werken 2050, Leuven 2050, Leertraject Coöperatieve Woonvormen,... • Participatietrajecten bij Oxfam Wereldwinkels, rond duurzame mobiliteit met gemeenten en scholen bij Mobiel 21, rond alcohol en slim drinken bij Lazarus - studenten, De Levensboom Wevelgem... • ontwerpen & begeleiden van organisatiecultuurtrajecten binnen de Fietsambassade Gent vzw (EVA van Stad Gent) en Solucious NS (Colruyt Group) • VITAAL: programma voor de ontwikkeling van vitale kernen ism gemeenten, vastgoed/ruimtelijke ontwikkeling en lokale stakeholders https://vitalekernen.com/ • Ondersteuningsopdracht Transitie 'Leven, Leren en werken in 2050': transitie management (2020-heden) • Kennismanager, Sociale Innovatiefabriek (2014-heden) • Verantwoordelijk voor kennisontwikkeling en -disseminatie rond sociale innovatie en sociaal ondernemerschap en relaties met kennisinstellingen • Vennoot en procesbegeleider, Schoolmakers cv (2016-2019), • Projectmedewerker Duurzame mobiliteit, Projectleider en teamleider educatie en campagnes (2006-2016), Bestuurder (2019 - heden), Mobiel 21, Leuven Coördinator (2016-2020), Mysterie van Onderwijs vzw
TAK.Landschapsarchitecten	TAK. Landschapsarchitecten is een collectief van 3 Landschapsarchitecten dat staat voor een vernieuwende kijk op de groene ruimte in woon -en werkomgeving. Bijzondere aandacht gaat uit naar duurzaamheid, ecologische waarde, het versterken, ondersteunen en het verbinden van natuurlijke elementen in de omgeving. Bouwen aan een sterk groen-blauw netwerk waarin burgerparticipatie en belevingswaarde centraal staan is ons doel. Publieke ruimte Landschapontwikkeling Speelruimtes Tuinarchitectuur Bedrijventerreinen Cultureel & Natuurlijk erfgoed Waterhuishouding Biodiversiteitsadvies	Geert De Mol Tomas De Nul Kenny De Boeck	Tuin- en Landschapsarchitect bijstaan van Tweeperenboom bij de workshops vormgeven van het ontwerp Tuin- en Landschapsarchitect verkeerskunde, ontwerp van rioleringen (Vlario), visuele boomveiligheidscontrole en mentoropleiding in de bouw Tuin- en Landschapsarchitect parkbeheer ontwerp publiek en semi-publieke ruimte, integraal waterbeheer en duurzaam materiaalgebruik	BUURTPARK VOORMALIG STATIONSPLEIN, WACHTEBEKE Nadat het vroegere stationsplein van Wachtebeke zijn functie verloor, was het niet meer dan een grauwe grindvlakte in het centrum van de gemeente. Nu is het een nieuw buurtpark, gericht op ontmoeting en biodiversiteit. Het mikt op de buurtbewoners maar evengoed op de passanten op de fietssnelweg die over de vroegere spoorwegbedding loopt. HERINRICHTING CREVESTRAAT TE MOERBEKE Aan de hand van buurtparticipatie ontwierp TAK.landschapsarchitecten een groene woonstraat. Het masterplan heeft als leidraad: trage wegen verbinden, een veilige schoolomgeving creëren, een parkgebied inrichten, kwalitatief wonen in een groenere omgeving, onderzoek voeren naar de noodzaak van extra parkeervoorzieningen, ontharden, slimme waterinfiltratie voorzien – denkpiste wadi-tuin (afkoppeling RWA). Dit project is in uitvoeringsfase
Overall Architectuur	Wij zijn Overall Architectuur uit Mechelen en Gent, een geëngageerd architectenbureau dat in 2015 is opgericht als coöperatief vennootschap met 3 vennoten. Vanuit onze professionele achtergrond zijn we geïnteresseerd om mee te stappen in het onderzoeks- en ontwerpproject Leefbuurten. We zijn ons al van tijdens onze studies bewust van de verloren kansen in onze Vlaamse ruimtelijke ordening en de lagere leefkwaliteit als gevolg hiervan, vooral dan in de publieke ruimten. We willen aan dit maatschappelijk relevant vraagstuk op verschillende manieren (wedstrijden, eigen ontwerpen,...) meewerken met als doel ruimte voor verbetering en vernieuwing creëren. De huidige klimaatcrisis is een zeer belangrijk uitgangspunt. We zijn zeer bewust bezig met het niet-bouwen. Renoveren en herbestemmen zijn onze belangrijkste opdrachten. De open ruimte ontwerpen past in onze filosofie.	Lien Servaes voormalige bewoner van Muizen Sara Callebaut kan met wat meer afstand naar Muizen kijken Sarah Bijtebier passant uit een naburige gelegen dorp	architecten coördinatie van het team bijstaan van Tweeperenboom bij de workshops vormgeven van het ontwerp klankbord voor het ontwerp bewoners van de regio rond Muizen	Thesis: Suburbane wooncondities in de Vlaamse ruit Ontwerp Floreal; wonen in een parkbos, inrichting van een woonwijk Opzetten van participatieve prosecten i.k.v. Housing 4.0 Energy i.o.v. Kleinschalig wonen Vlaams-Brabant en Kamp C Ontwerp en bouw van 12 Sociale woningen voor Volkshuisvesting Willebroek (VMSW) medewerking bij Bas Smets medewerking bij Colletief noord medewerking bij Dierendonck Blancke architecten

Muizen slaapt in...

ANALYSE

WAT IS/WAS DE IDENTITEIT VAN MUIZEN DORP?

Het was altijd plezierig wonen in Muizen. Men noemde de gemeente tot na de 2e wereldoorlog 'Klein Parijs'. Er was altijd ergens een feest, een bal, een stoet, een viering, een concert, een jubilee. En koersen waren en zijn er nu nog steeds....

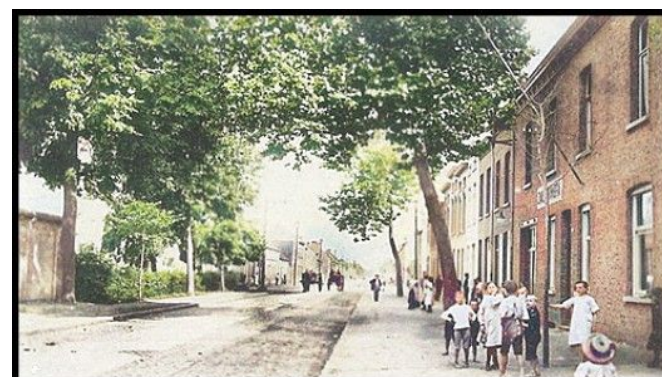
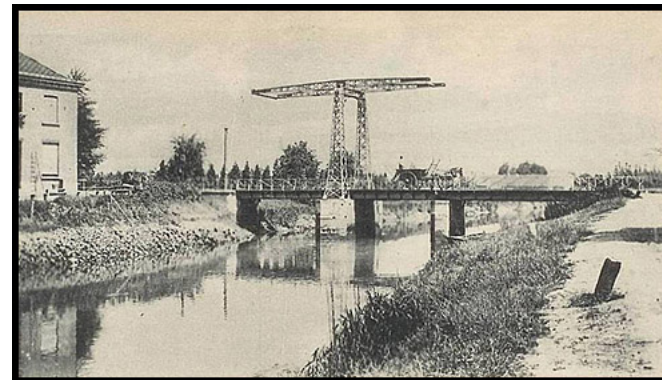
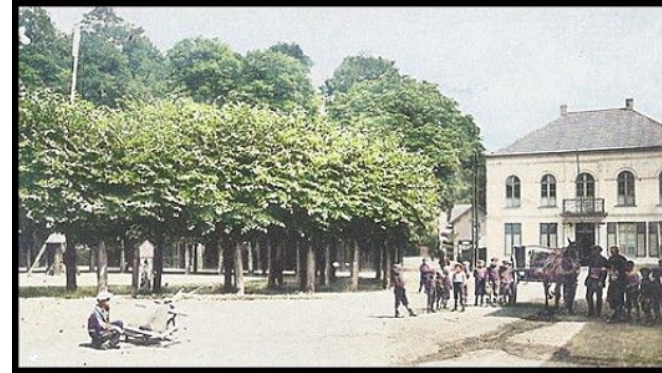
De plaatselijke winkeliers zorgden voor de dagelijkse noden van de bewoners. Er waren heel wat café's en een rijk verenigingsleven. De dorpskern was omgeven door groene akkerlanden en parken.

WAAROM IS MUIZEN DORP GEEN LEEFBUURT MEER?

Na de tweede wereldoorlog veranderde de identiteit van de gemeente van een landbouwersgemeente meer en meer naar een gemeente met arbeiders en bedienden. De auto nam een belangrijke plek in, straten en pleinen werden verhard, groen verdween... **en ook de ruimte voor ontmoeting ...**

Sluipverkeer versnipperd nu het dorp. De slager, de groetenwinkel en de café's verdwijnen. De Muizenaar trekt hiervoor naar de stad Mechelen en Muizen valt in slaap.

"Mijn overgrootmoeder heeft naar het schijnt nog een snoepwinkel gehad naast dat klooster en dat hebben ze toen moeten afbreken omdat ze wilden bijbouwen aan de Sint-Lambertusschool, nuja ik klaag niet want ik heb van die infrastructuur mogen genieten, nog voor de laatste verbouwingen daar en ik ben niet eens zo oud."

Muizen slaapt in...

ANALYSE

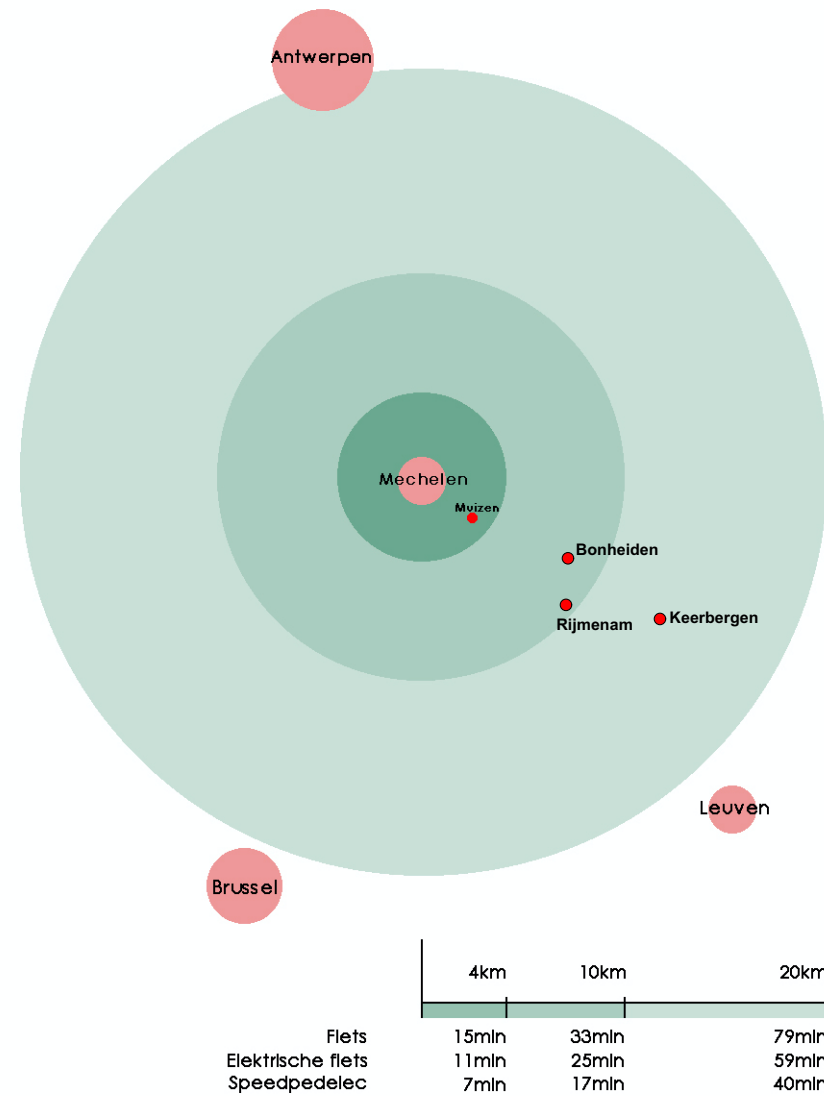
WAAROM KAN MUIZEN TERUG EEN LEEFBUURT WORDEN?

Vertrekkende vanuit macroschaal, situeren we Muizen te midden van heel stedelijk gebied. We illustreren de circulatie van de 'trage mobiliteit' waarbij de stadskernen Mechelen, Leuven, tot zelfs Brussel, ook met fiets/speedpedelec heel vlot bereikbaar zijn. Enerzijds kan via de snellere rechte lijn langs het kanaal een tracée worden versterkt, anderzijds vanuit meer recreatief standpunt meanderend langs de Dijle. Ook de nabije dorpen liggen op fietsafstand.

Het dorp Muizen heeft een **eigen station**. Er is een mogelijkheid om het **openbaar vervoer** netwerk (trein, tram, bus) nog meer uit te breiden, wat samen met de **fietsknooppunten** kan zorgen voor het gebruik van alternatieve vervoersmogelijkheden. Ook een denkplaatje wordt aangesneden om **water-transport/** toerisme te integreren (taxiboot vanuit station Mechelen, of kayak tot aan Planckendael, om maar een voorbeeld te noemen)

Het dorp is omgeven door groen. Het **Natuurgebeid** Mechels broek, de parktuinen naast de Dijle erkend als erfgoed en de zone rond de Baarbeek laten de omgeving rond het dorp ademen. Er is veel wandel en fietsrecreatie. Mensen komen hiervoor uit dorpen en steden dichtbij en verder weg.

Hoog tijd om het DNA en de identiteit van Muizen terug te brengen door de dorpskern terug te ontlasten van het overtollig verkeer.

"En ik ben ook gaan lopen op de steenweg, maar ik zou Muizen nooit onpersoonlijk willen noemen, ooit keer ik terug, ik blijf een geboren en getogen Muizenaar..."

Transitie naar een groen dorp in de stad

MACROSCHAAL: DE ZACHTE KNIP

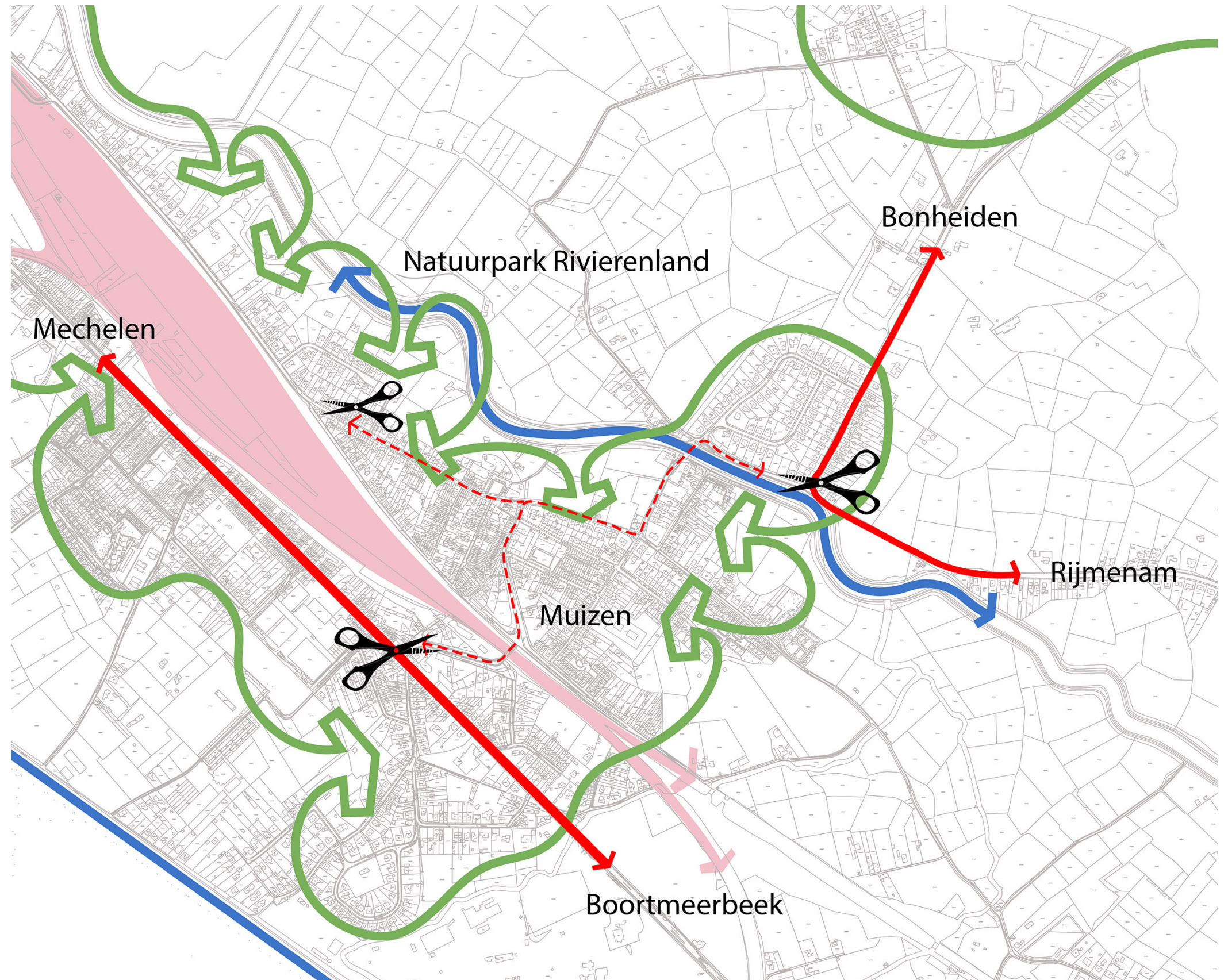

'De straat wordt terug van iedereen'

Net zoals de westelijk gelegen parochie sint Albertus, kan de kern van Muizen zich eerder ontwikkelen naar **een dorp in de stad** als doorgaand verkeer er geen plaats kent. De mobiliteit reduceert zich tot lokaal verkeer waardoor het wegdek terug een aanvaardbare belasting krijgt en de ruimte in het dorp zich meer kan richten tot de zwakke weggebruiker. Pas hierdoor komt **trage mobiliteit** en **ontwikkeling van leefbuurten** op de voorgrond. D.m.v. een keuze op beleidsniveau om 'knippen' te installeren, biedt het openbaar domein de mogelijkheid veilige, groene leefbuurten tot stand te laten komen.

Er wordt een **zachte knip** gemaakt op de **3 toegangswegen** naar het dorp: Stationsberg, Brugstraat en Sint-Lambertuslaan. De Muizenaar kan het dorp wel in en uit. Het doorgaand verkeer wordt geweerd en zal via de steenwegen (Bonheidensteenweg, Mechelsesteenweg en Leuvensesteenweg) naar Mechelen moeten rijden.

Deze ingreep wil in eerste plaats **de openbare ruimte terug geven** aan de mensen, maar ook het autogebruik ontmoedigen. Door de aanleg van veilige en groene fietsroutes, die hopelijk ook in de naburige dorpen verder ingericht zullen worden zal het fietsverkeer ongetwijfeld gestimuleerd worden. Ook een verbetering van het openbaar vervoer kan deze **gedragwijziging** vergemakkelijken!

Transitie naar een groen dorp in de stad

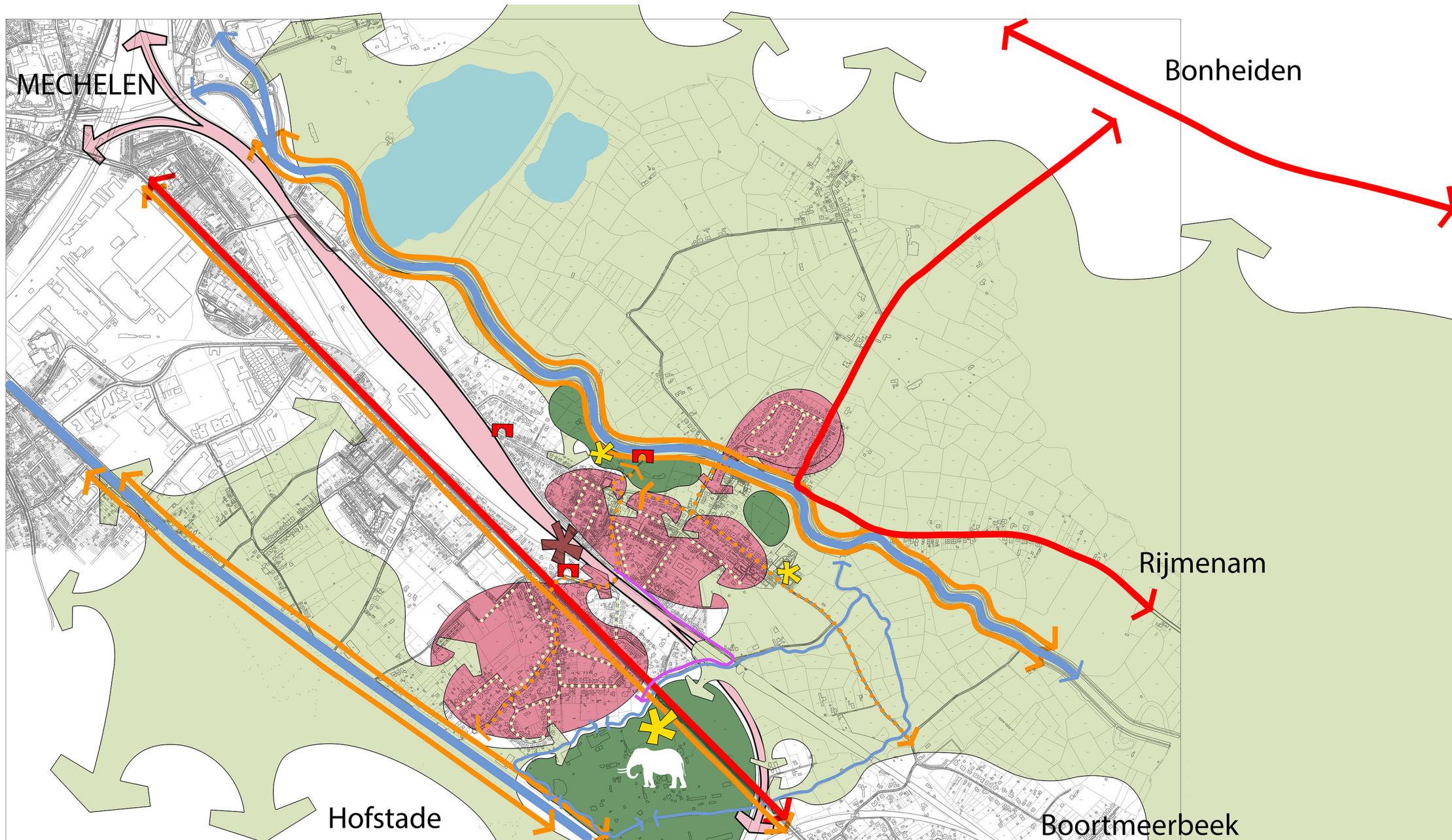
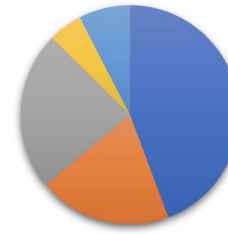
MACROSCHAAL: DE ZACHTE KNIP

Door de **3 zachte knippen** zullen de verschillende wijken in Muizen beter verbonden worden. Er komt **meer publieke ruimte** vrij en het omliggende groen kan tot in de dorpskern binnen dringen.

Er komt ruimte vrij om het **wandel en fietsnetwerk** en het **groenblauw netwerk** verder uit te breiden. Kleine waterwegen kunnen terug verbonden worden. Dit heeft een positieve invloed op recreatie en toerisme. Ook Planckendael zal gekoppeld kunnen worden aan de trage verbindingswegen. Er komt ruimte vrij voor **ontmoeting!**

Ik wil meer publieke ruimte in mijn buurt (binnen de zoekzone) die is ingericht om te spelen, te lezen, te ontmoeten, te verblijven, ...

Mee eens	44%	
Enigszins mee eens	20%	
Neutraal	23%	
Enigszins oneens	5%	
Oneens	8%	

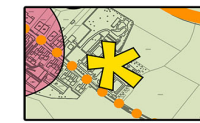
Toegangspoort Muizen centrum - herkenningpunt voor recreanten en passanten

Verbinden van verschillende parochies of wijken binnen Muizen

Spoorwegverbinding

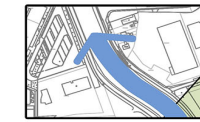
Belangrijk punt binnen of rond Muizen (Oude Kerk, Kerkhof met Ooievaar, Planckendael)

Kleine waterweg - mogelijke verbinding voor waterrecreatie en toerisme (Kano, Kajak,...)

Trage verbindingswegen voor fietsers en wandelaars

Grote waterweg - Dijle. Mogelijke verbinding voor waterrecreatie en toerisme (Watertaxi)

Treinstation Muizen

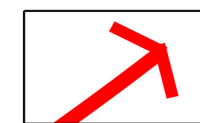
Snelle verbindingswegen voor fietsers Mechelen - Muizen - Leuven

Zoo Planckendael - potentiële koppelingen te vinden naar trage verbindingswegen en waterwegen toe.

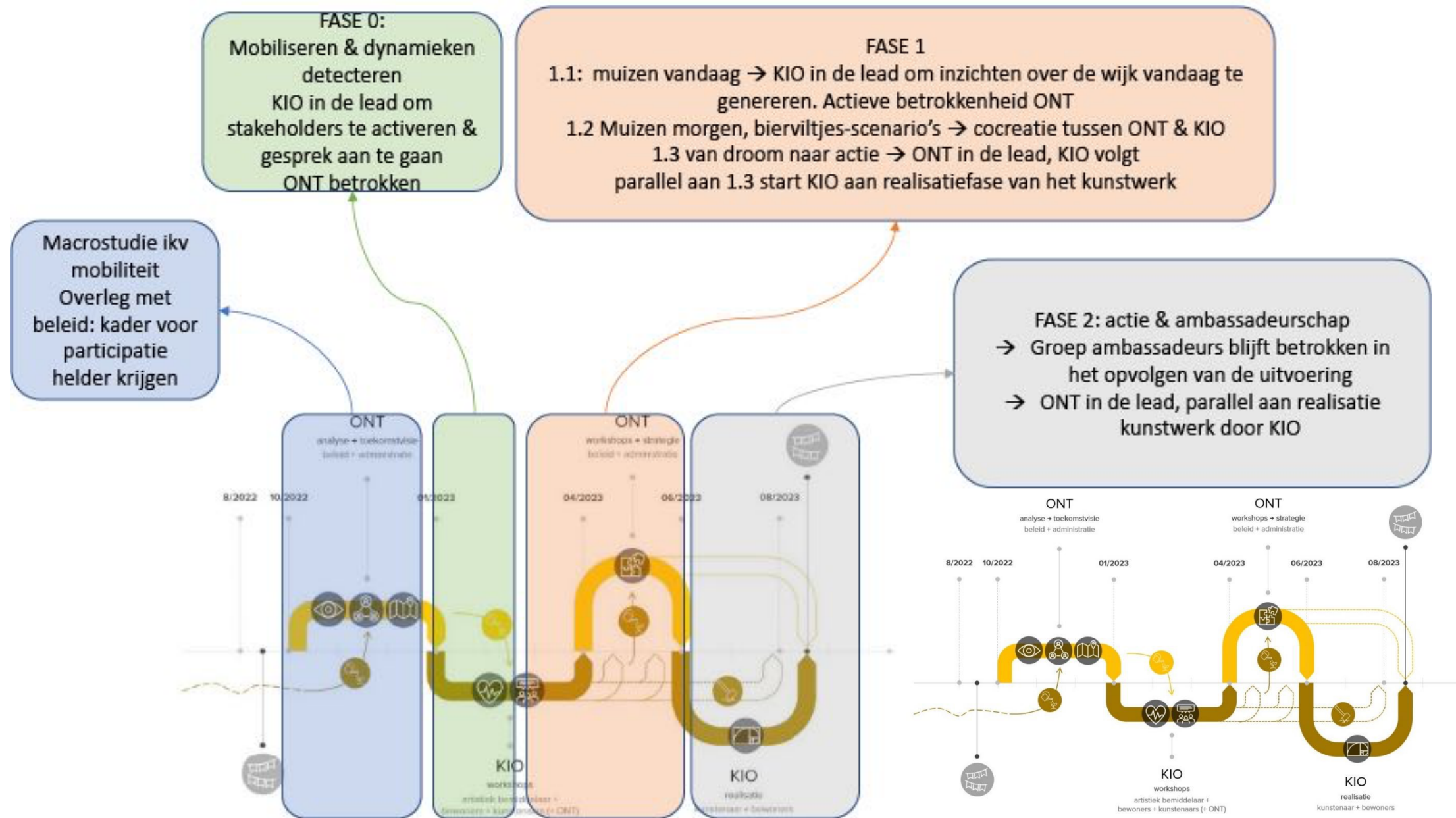

Landschappelijke integratie Muizen. Omliggende landschap binnen de kern brengen

Doorgaand verkeer buiten Muizen te houden d.m.v. "Zachte knip". Doorgaand verkeer binnen de kern enkel voor Muizenaren.

PARTICIPATIEPROCES EN BUDGETTERING

De **budgetten** worden zo ingezet dat het totaal budget dat gespendeerd zal worden aan Participatie (KIO + OTT Participatie) even zwaar weegt als het budget voor Ontwerp. Het ereloon van 50 000 euro wordt bij benadering verdeeld in 70% voor het ontwerp en 30% voor participatie.

KIO + OTT Participatie = 21.500 euro + 15.000 euro (30% van het budget voor de studie) = 36.500 euro
 Voor het Ontwerp trekken we 70% van het budget van de studie uit = 35.000 euro.

In de projectdefinitie is het uitgangspunt dat de participatie van het KIO-traject input oplevert voor de ontwikkeling van de visie & het masterplan. In ons voorstel stellen we dat de participatie verder loopt in de ontwikkeling van de visie & master plan. KIO-traject staat duidelijk in de lead bij de start van het participatietraject: mobiliseren + capteren van behoeften & verzuchtingen. Bij het verbeelden van de toekomst wordt de samenwerking intensiever: ONT & KIO werken samen op het stuk waar de toekomstdroom wordt vormgegeven. Bij de concretisering daarna volgt een dubbel spoor, KIO werkt vanuit de droom verder op de realisatie van een kunstwerk en ONT werkt verder met betrokken op het vormgeven van quick wins, proefopstellingen & initiatieven (fase 1.3) en blijft een ambassadeursgroep verder betrekken in de opvolging achteraf (fase 2)

MACROSTUDIE:	ONT MASTERPLAN OTT KADER PARTICIPATIE	7.500 eur 3.000 euro
FASE 0:	ONT OTT PARTICIPATIE	5.000 euro 3.000 euro
FASE 1:	ONT OTT PARTICIPATIE	7.500 euro 6.000 euro
FASE 2:	ONT OTT PARTICIPATIE	15.000 euro 1.000 euro

De verdeling in de tijd is een indicatieve verdeling.

Procesprincipes:

- Participatie moet échte **participatie** zijn. Dat impliceert
  - o Als iets niet bespreekbaar is moeten we geen (schijn)participatie organiseren. Wel motiveren waarom iets niet bespreekbaar is. **De Zachte Knip zal dus op beleidsniveau worden besproken en hiervoor zal geen participatieproject opgestart worden.**
  - o Wat wél bespreekbaar is moet maximaal in cocreatie met de stakeholders gebeuren. Cf participatieladder zorgt voor helder kader wat wel en niet bespreekbaar is.
  - o Door heldere criteria te definiëren engageert de opdrachtgever zich om te aanvaarden wat daarbinnen de uitkomst is.
- **Een leefbuurt kun je niet bouwen, die moet je laten groeien:**
  - o participatie als start van een duurzame dynamiek. Dit impliceert ook dat de opdrachtgever zich engageert om ook op de lange termijn deze dynamiek te stimuleren door de verschillende stakeholders te blijven betrekken.
  - o Een leefbuurt creëren vraagt een sterke investering in **social(-economisch en ecologisch) weefsel**. Een doordachte infrastructuur & ruimtelijke ontwikkeling is daarbij een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde.
- Het proces zal continu moeten hertekend en bijgestuurd worden, samen met TAAK (begeleider Kunst in Opdracht) en in overleg met de opdrachtgever.
  - o Het voorgestelde traject is een vertrekpunt en aanleiding voor gesprek. Geen vastliggend kader.

FASE 0: mobiliseren & detecteren van dynamieken
 TAAK in de lead, ontwerpteam (Overal, TAK, 2P) volgt & participeert.
 In het Kunst in Opdracht project wordt in eerste instantie een brede mobilisatie gedaan naar bewoners en andere spelers in Muizen. Zo worden ze zich bewust dat er iets staat te gebeuren, worden ze uitgedaagd en geprikkeld om na te denken over de toekomst. Belangrijk is dat we hier zelf voldoende in betrokken zijn om te kunnen detecteren welke dynamieken binnen de buurt al leven, waar we kunnen op verder bouwen.
 Parallel gaan we in deze fase met de opdrachtgever en andere instanties in gesprek om het kader waarbinnen participatie mogelijk is helder te krijgen.

FASE 1: droom het Muizen van de toekomst
 cocreatie tussen TAAK & ontwerpteam

Stakeholders & experts komen samen rond de tafel om de transitie van Muizen naar een leefbuurt te gaan dromen & verbeelden. Vanuit de mobilisatiefase brengen we mensen samen om mee de toekomst te dromen. Essentieel is dat we mensen meenemen in het verkennen van mogelijkheden, vanuit verschillende perspectieven. We moeten niet één toekomst beslissen, we gaan mogelijke toekomst verkennen. En van daaruit ideeën laten groeien naar eerste stappen en experimenten. Het ontwerpteam ondersteunt daarbij door te begeleiden maar ook door te tonen (in moodboards, schetsontwerpen,...) wat zou kunnen.

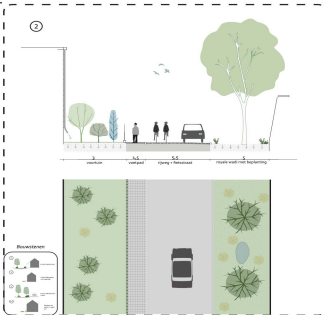

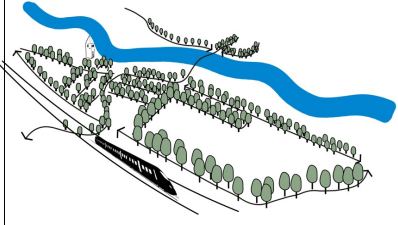
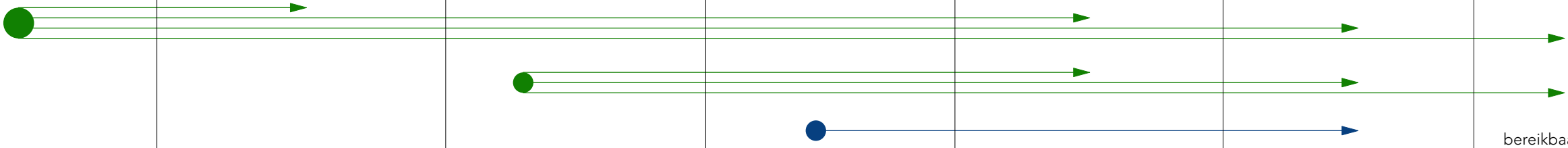
Voorstel vanuit ontwerpteam, uit te werken ism TAAK.
 Concept: persona's creëren voor elk van de functies van muizen: de typische bewoner & petanquebaangebruiker, een lokale handelaar, dagjestoerist, historische stadsgids, historisch figuur,... deze leiden ons in het proces en helpen om de verschillende perspectieven aan bod te laten komen.

PARTICIPATIE: AMBITIEKADER

KLIMAATROBUUSTHEID:

DE DORPELIJKHEID VAN WELEER

LEIDENDE PRINCIPES	ontharden	regenwatercaptatie	aanplanting	voorzieningen en diensten	zacht netwerk	publieke verblijfsruimte	aansluiten op fietsnetwerk
VOORBEELDEN	fietsstraat, tuinstraat ontopritten	wadi beken openleggen afkoppelen regenwaterpijp regentuin	bomen cfr 'Park langs de Dijle' bloemenweide cfr Barebeekvallei	wijkbedrijf markt kruidenier plukweide	STOP principe fietsstraat, tuinstraat woonerf speelnetwerk zitbanken	speelstraat picknickplek speelnatuur groene huiskamer paviljoen	groene lobben / vingers
VOORDELEN	hitte-eilandeffect opheffen luchtkwaliteit verbeteren geluidsdemping	ontlasten riolering grondwaterpeil stijgt vermijden overstrooming	biodiversiteit bijenpopulatie vergroot psychisch welzijn parkeren in de schaduw	gemeenschapsgevoel betrokkenheid slaapdorp wekken	verkeersveiligheid lichaamsbeweging CO2 uitstoot daalt versterken sociaal weefsel	versterken sociaal weefsel	beweging ontmoeting recreatie ontmoedigd autogebruik
TOOLS	stedenbouwkundige regels subsidies sensibiliseren herprofilen straten parkeerplan	stedenbouwkundige regels subsidies sensibiliseren parkeerplan	stedenbouwkundige regels subsidies sensibiliseren universal design parkeerplan	subsidies parkeerplan	sensibiliseren subsidies herprofilen straten Universal Design parkeerplan	publieke verblijfsruimte universal design parkeerplan	sensibiliseren
BOUWSTENEN	ecologie esthetiek	ecologie esthetiek proces	ecologie esthetiek	nabijheid proces	nabijheid ecologie esthetiek bereikbaarheid	nabijheid ecologie esthetiek	
STAKEHOLDERS	inwoner handelaar horeca-uitbater rolstoelgebruiker pendelaar	inwoner	inwoner schoolkind rolstoelgebruiker	handelaar horeca-uitbater handelaar to be horeca-uitbater to be	pendelaar 80+er schoolkind rolstoelgebruiker	80+er schoolkind rolstoelgebruiker horeca-uitbater handelaar	inwoners Muizen inwoners Bonheiden, Rijmenam, Hofstade,...

PARTICIPATIEPROCES

Workshop 1: Muizen vandaag, dagboek van de persona's

- Inhoud: samenbrengen van verschillende perspectieven (bewoners, organisaties, handelaars, experts...) over hoe de wijk er vandaag uitziet en over het buurtleven dat er vandaag is. We brengen in kaart wat kansen en bedreigingen zijn, welke pijnpunten en (verborgen) pareltjes er zijn.
- Aanpak: naast de eigen inzichten & noden, nodigen we deelnemers ook uit om in de huid van de persona's te kruipen en van daaruit nog nieuwe inzichten op te doen. Dit kan via de verhalende insteek van het dagboek: wat beleven & ervaren zij?
- Voorziena output: ideeën rond wat te schrappen en wat te behouden, overzicht van vragen en uitdagingen. Het gaat om inzicht in de verschillende perspectieven, niet om eensgezinde conclusies.

Workshop 2: Muizen morgen, dagboek van de persona's

- Binnen het vooropgestelde kader gaan we op zoek naar mogelijkheden, tegenstellingen,...
- Vanuit (schijnbare) tegengestelde opties worden allerlei scenario's in kaart gebracht. We werken vanuit het principe van bierviltjesscenario's, kleine vingeroefeningen om te leren uit wat mogelijk is. De opties die gebruikt worden om de scenario's uit te werken, komen uit de vorige workshop, gelinkt aan en aangevuld vanuit de verschillende persona's.
- Voorziena output: heel wat, ruw uitgewerkte scenario's die een aantal aspecten en uitdagingen binnen de wijk combineren. Afhankelijk van wat deze scenario's zijn, kan het team al aan de slag om een aantal van de aspecten daarin te verbeelden in ruwe schetsen of referentiebeelden.

Workshop 3: van droom naar actie, leren uit de toekomst

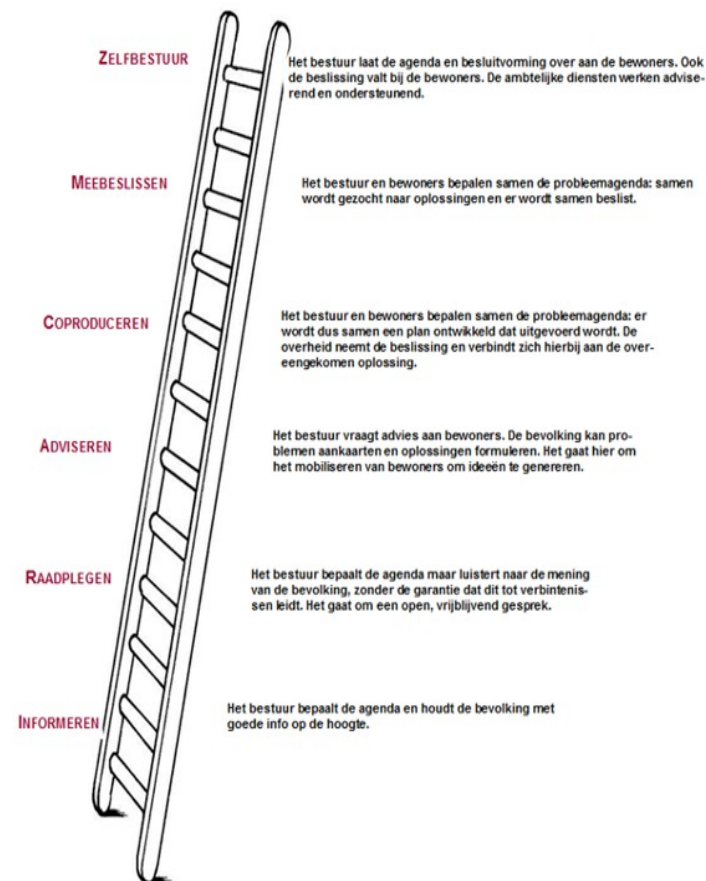
- In deze workshop gaan we niet op zoek naar een gezamenlijke beslissing of halfslachtig compromis.
- We gaan op basis van de verder vormgegeven dro(o)m(en) over de wijk op zoek naar kleine acties die ons op weg helpen om dit te realiseren. Welke ideeën willen we actief gaan vormgeven en uitproberen in de realiteit, zodat we op kleine schaal kunnen ervaren hoe de 'gedroomde toekomst' in de praktijk vorm zou kunnen krijgen. Deze situeren zich op 3 niveaus:
  - o Quick wins: ingrepen waar met weinig moeite/middelen een significant verschil kan gemaakt worden. Bvb kleine ingrepen in bepaalde groenzones, stimuleren van geveltuintjes,...
  - o Proefopstellingen: tijdelijke inrichtingen die elementen uit een van de scenario's in de praktijk brengt of kan simuleren. Bvb tijdelijke inrichtingen ivk circulatie of parkeerbeleid, tijdelijk vergroenen (bvb met grasmatten) om te ervaren hoe een ontharde omgeving zou aanvoelen...
  - o Acties & initiatieven uit de wijk: belangrijk is dat ook particuliere initiatieven of initiatieven van organisaties binnen de wijk ruimte krijgen en gestimuleerd worden. 'hoe kan ik als burger, vereniging, school,... mee werken aan de gedroomde leefbuurt'. Het is belangrijk om hiermee aansluiting te zoeken met initiatieven en dynamieken die reeds bij aanvang aanwezig zijn in de wijk.
- Deze drie sporen zijn input voor het leefbuurtplan, waar naast deze kleinere, concrete acties ook het grote toekomstkader en de ontwikkelingsstrategie wordt uitgewerkt.

FASE 2 - Actiefase & ambassadeurschap

Afhankelijk van de beschikbare budgetten, kunnen quick wins & proefopstellingen in realisatiefase gaan. Initiatieven die vanuit particulieren of andere stakeholders ontstaan kunnen hier opgestart worden. Belangrijk is om een kern van ambassadeurs voor de toekomstvisie betrokken houden. Zij kunnen als klankbordgroep gebruikt worden in de verdere ontwikkeling van het masterplan en zijn belangrijk in het op gang houden van de dynamiek rond de leefbuurt Muizen. Tegelijk is het belangrijk dat er concreet perspectief komt voor deze groep rond uitvoering van infrastructuurwerken, zodat er zichtbaar en tastbaar resultaat is.

Aanvullend: programma Vitale Kernen

Om het sociaal-economisch weefsel voldoende te versterken, kan het, aanvullend op de ontwikkeling van het masterplan voor de leefbuurt, voor de dorpskern van Muizen interessant zijn om een traject Vitale kernen op te starten. Dit zou de op gang gebrachte dynamiek kunnen verduurzamen. Tweeperenboom is partner in het programma Vitale kernen en zou daarin voor continuïteit van begeleiding kunnen zorgen. Dit is echter een vrijblijvende suggestie en valt buiten de scope van de voorliggende opdracht. Meer info, zie www.vitalekernen.com

Mogelijke Denk pistes:

- Gecentraliseerd ontharden vs gedecentraliseerd ontharden
- Privaat terrein ontharden vs publiek domein ontharden

MESOSCHAAL

Het is niet opportuun om vraagstukken op macroschaal zoals de mobiliteit te proberen oplossen in lokale participatie. Dat zou enkel leiden tot schijnparticipatie en fragmentarische ingrepen in plaats van een duidelijkheid scheppend masterplan. **Op meso-schaal ontwikkelen we dan een onderbouwde visie op de stedenbouwkundige invulling van Muizen, in nauwe participatie, op basis van de aanpassing aan de mobiliteit op macroschaal én binnen de leidende principes van het ambitiekader.**

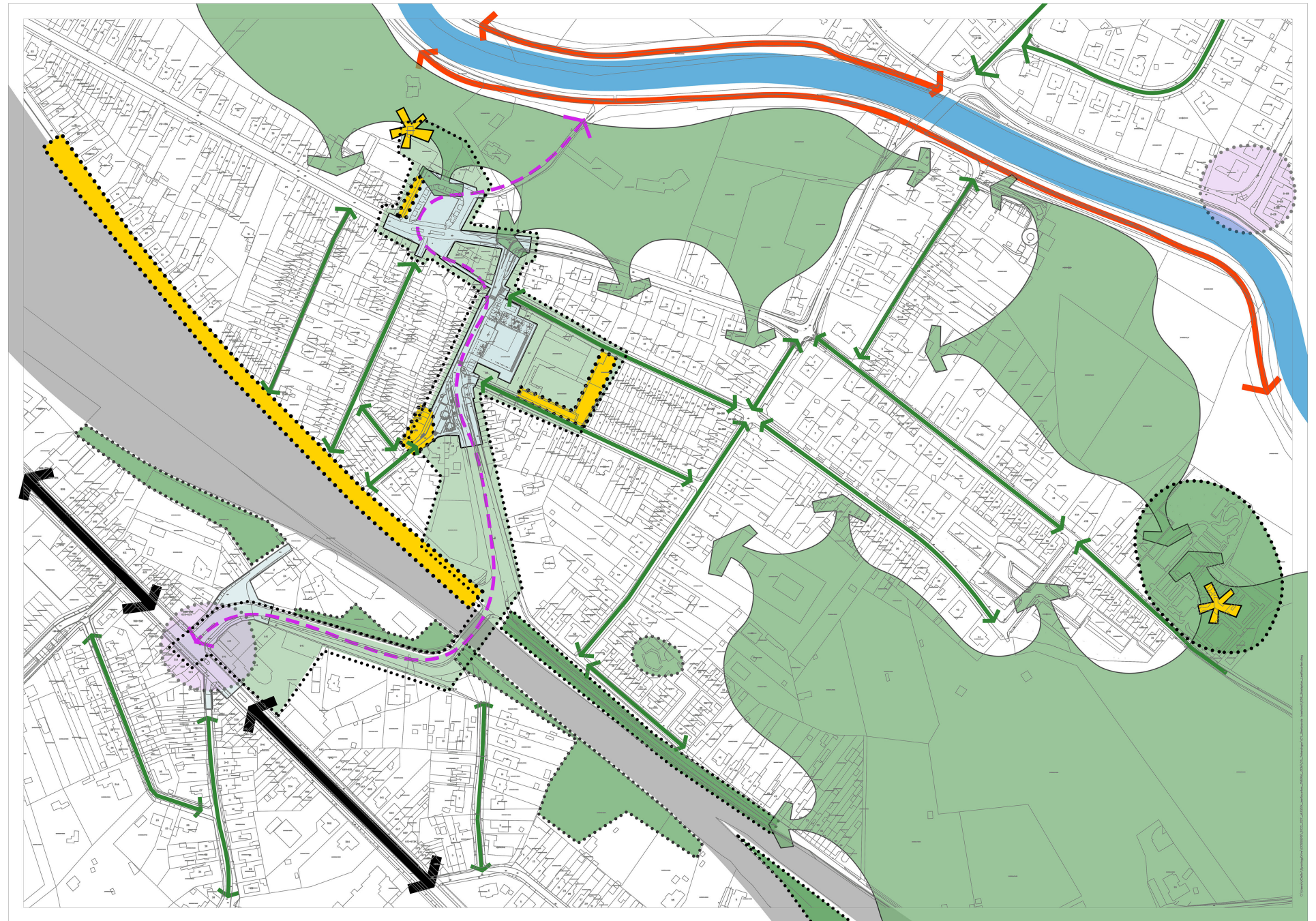
De straten krijgen een typologie, passend binnen het masterplan. Maximaal streven we naar een groene kern, met **fietsstraten** (hoofdassen: Brugstraat, Sint-Lambertuslaan, Stationsberg, Karolingenstraat,...) en **tuinstraten** (Kerkstraat, August Lenaertstraat, Korte Nieuwstraat, Peter Benoitstraat, Jan Frans van Geelstraat en gelijkaardige straten).

voorbeeld tuinstraat, Lange Ridderstraat Antwerpen

Samen met de stakeholders (NMBS, pendelaars, handelaars, horeca) ontwikkelen we een **parkeerplan**, waarin we zoveel mogelijk kiezen voor geclusterd parkeren ivf de leidende principes 'ontharden' en 'publieke verblijfsruimte'. Kortparkeren kan nog in het centrum (tussen het groen, met halfverharding), langparkeren willen we zoveel mogelijk uit het centrum weren en concentreren aan het station.

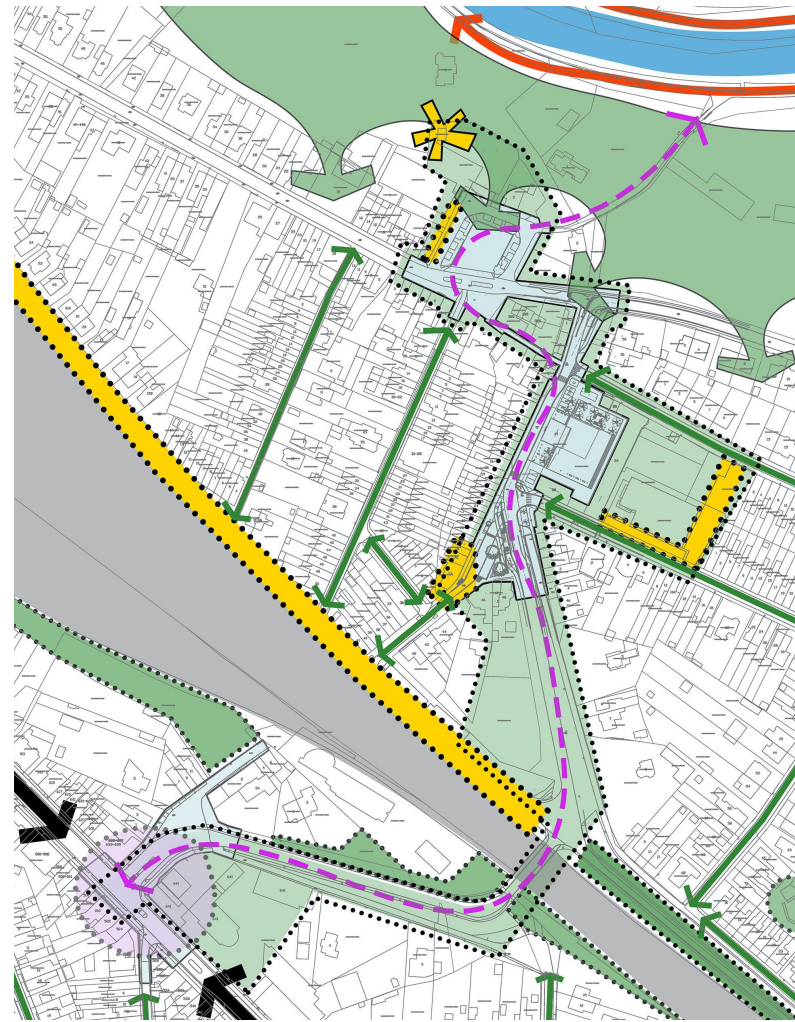
- LEGENDE
- Leuvense steenweg
  - Jaagpad naast Dijle
Trage verbinding fietsers & wandelaars
  - Groene straten in woonerfprincipe
Blauwe en groene netwerken
  - Knooppunt/attentiepunt t.h.v. zachte knip
  - Clusterparkeren lokaal gebruik
deels kortparkeren nabij centrum, langparkeren thv station

MESOSCHAAL

Vanuit de beleidskeuze, krijgt de Magdalenasteenweg automatisch een woonerf - / leefstraat karakter waardoor **niet alleen de pleinen an sich, maar de gehele dorpskern een ontwikkeling richting dorpsplein** kan doormaken. De hele dorpskern krijgt het statuut van een plein, weliswaar met uitdrukkelijk verschillende sferen en zwaartepunten.

Op mesoschaal gaan we verder in op de beleving van het dorp. We moeten de connectie bekijken tussen het 'Parkgebied langs de Dijle' - Muizen - en natuurpark Rivierenland/ Mechels Broek en de Barebeekvallei. We laten het **groen** van het beschermd 'Parkgebied bij de Dijle' binnendringen in de dorpskern en minstens tot aan de Stationsberg. **Dat groen heeft een belangrijke functie in het verbinden van de verschillende zones en het ontwikkelen van het centrum als woon- en cultuurerf en ontmoetingsplek.** Aan de oostkant laten we het groen van de Barebeekhoeve via de straten ook de kern binnenkomen.

Trajectlijn 1 "Van Dijle tot Leuvensesteenweg"

Centrum als woonerf. Uniform uitgewerkte zone ter bevordering van de identiteit gestoeld op eenvoudig materiaalgebruik met implementatie van de blauw en groen ontwerpprincipes. Een zachte differentiatie in materiaal van centrum naar buitenzon uitwaaiierend.

Versterken van belangrijke entiteiten binnen muizen

Versterken en uitbreiden van groenstructuren in het centrum d.m.v. kwalitatief groengebruik

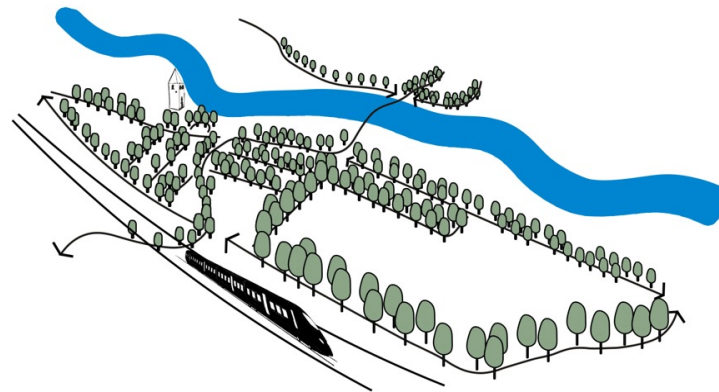

Landschappelijke integratie omliggende groene ruimte

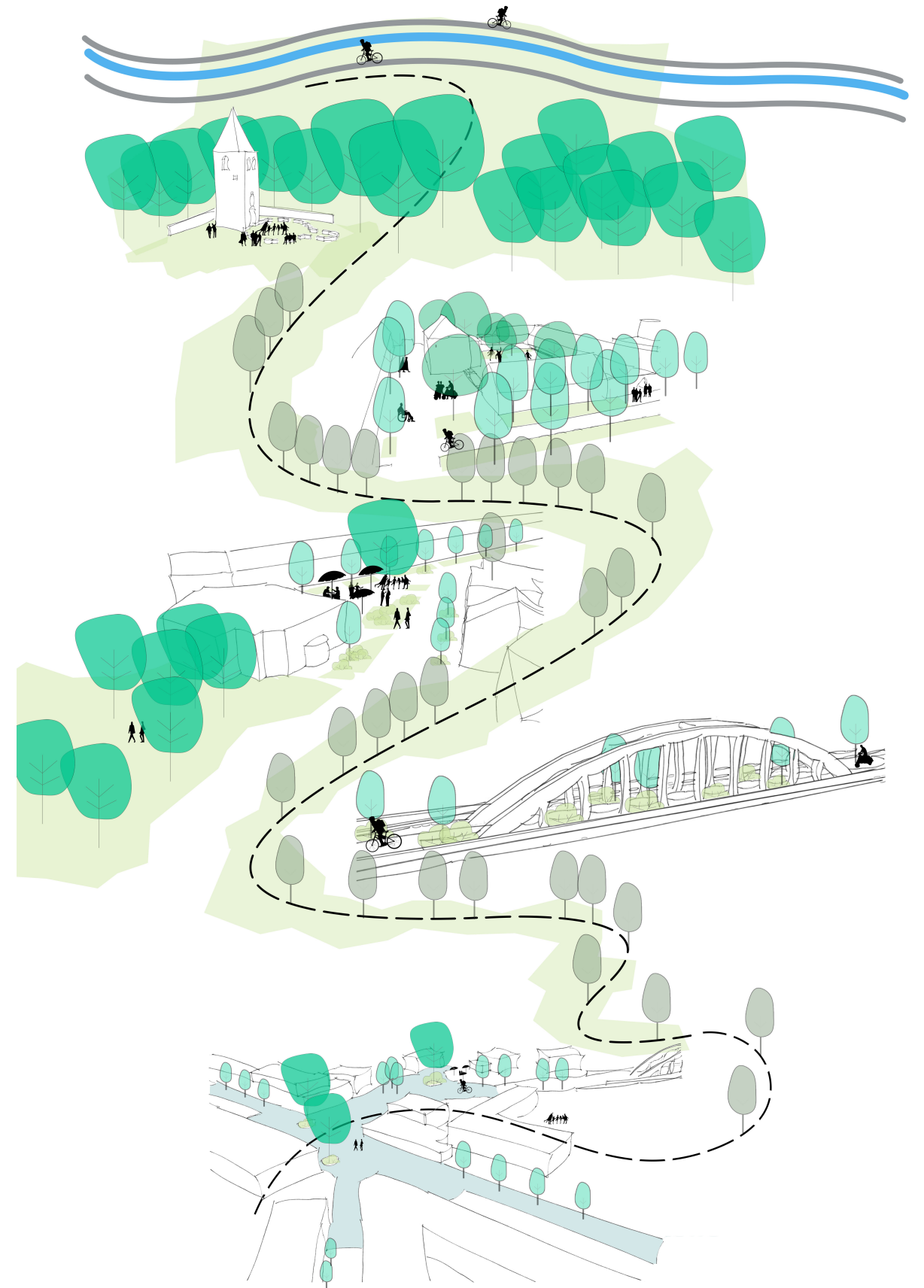
groen dringt binnen in de dorpskern en verbindt de verschillende pleinen tot één woon- en cultuurerf en ontmoetingsplek.

De in 2023 voorziene infrastructuurwerken zouden vanuit een opener perspectief moeten worden benaderd, waarbij er geen aparte puzzelstukjes in ontwikkeling komen, maar een volledige puzzel, en waarbij de trage mobiliteit centraal staat. Dat betekent geen aparte rode fietsmarkeringen, maar wel een straatprofiel waar mechanisch verkeer ondergeschikt wordt, veiligheid door duidelijk hiërarchie in mobiliteitsvormen vanzelfsprekender zal zijn en 'kruispunten' niet meer als gevaarlijk dienen te worden beschouwd.

Binnen het participatietraject kunnen basisrichtlijnen, wensen en beeldvorming van de straattypologieën, het parkeerplan en de groene vingers tot stand komen. Vanuit de deskundigheid van de ontwerpers wordt een frame meegegeven in het kader van klimaatbuustheid en dorpelijkheid. Dat is ons ambitiekader.

Dat vertaalt zich op micro-schaal naar de eerste beeldende visie's, waarbij het 'dagboek van een Muizenaar' als eerste werktuig conceptueel wordt meegegeven.

Trajectlijn van Dijle tot Leuvensesteenweg

Muizen ontwaakt...

Uit het dagboek van de Muizenaars.

MICROSCHAAL

Maandag, De pendelaar.

De zachte knip op macroschaal en op beleidsniveau heeft een aantal directe gevolgen op meso- en microschaal. De zachte knip is ook een katalysator die verdere ingrepen op kleinere schaal mogelijk maakt. We gaan wat verder in op de mogelijkheden die worden geschapen.

Het bestaande station van Muizen is een belangrijke voorwaarde om de zachte knip te kunnen doorvoeren. Alle inwoners van Muizen wonen op 5 minuten fietsafstand van het station. Door het knippen, verdwijnt het doorgaand (sluip)verkeer. Dat bewerkstelligt een fietsvriendelijk en veilig dorp.

In Muizen zelf is de zachte knip een ontmoediging voor autoverkeer en een stimulans voor zacht verkeer. Bij de inwoners van de naburige gemeenten zoals Bonheiden en Rijmenam dwingt de ingreep een gedragsverandering af. Voor de inwoners van Muizen aan de andere kant van de Leuvensesteenweg is die steenweg een onveilig en onaangenaam obstakel waar ook na de knip nog doorgaand verkeer zal zijn. De inwoners van Bonheiden wonen op slechts 10 minuten fietsafstand van het station maar moeten daarvoor de Bonheidensteenweg en een stuk van de Rijmenamsesteenweg trotseren. Het initiatief 'Leefbuurten Muizen' moet een leidend voorbeeld zijn voor de omliggende gemeenten en een drijfveer om deze targets aan te pakken. Een tool die we daarvoor gebruiken in Muizen Dorp, is het herontwerpen van de **straatprofielen**.

Bij het herbedenken van de straatprofielen ligt de focus op integraal waterbeheer in functie van het superposeren van een groen-blaauwe layer over Muizen. De standaard is vertrekken van de waterdoorlatende verharding en enkel waar noodzakelijk ondoorlatende verharding te laten of toe te passen. Telkens met de implantatie van optimale buffer- en infiltratieinrichtingen, zowel boven- als ondergronds. We werken zo naar analogie met de initiatieven in de Ter Donckwijk en de Muizenhoekstraat (Remove).

Beeldvorming straatprofiel fietsstraten 8 meter breed

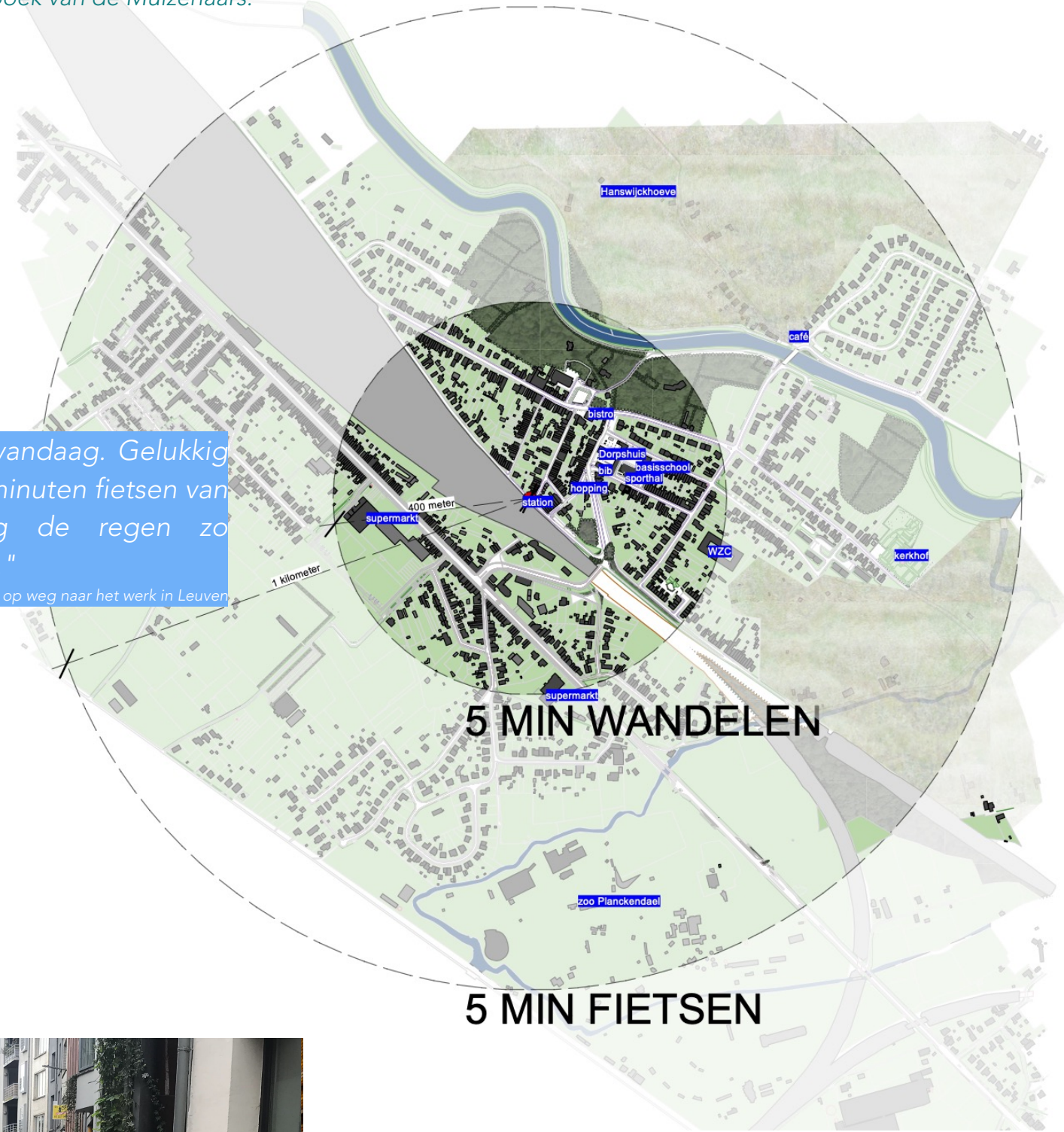
Beeldvorming straatprofiel tuinstraten 5 meter breed

Voorbeeld straatprofiel

"Het regende hevig vandaag. Gelukkig woon ik op slechts 5 minuten fietsen van het station. Ik zag de regen zo verdwijnen in de wadi."

Peter, 28 j, Muizenaar, op weg naar het werk in Leuven

5 MIN WANDELEN

5 MIN FIETSEN

Muizen ontwaakt...

Uit het dagboek van de Muizenaars.

MICROSCHAAL

Dinsdag en woensdag, De tachtigplusser en de horeca-uitbater.

Het weren van het doorgaand verkeer opent letterlijk ruimte voor groen, mensen, terrasjes. Samengevat: **ruimte voor ontmoeting. Muizen krijgt zijn identiteit terug!** Bijzondere aandacht moet gaan naar de meest kwetsbare van de gemeenschap, zoals schoolkinderen, senioren en mensen met een beperking. **Aanleg van de dorpskern moet gebeuren volgens de Design For All-principes.**

In het beeld van een ontwakend, bruisend, authentiek dorp, kennen horeca en recreatie een voorname plaats. Het knipverhaal mag geen negatieve invloed hebben op de bereikbaarheid van buitenaf. Dat kan vrij eenvoudig met diverse tijdsloten en is een belangrijk onderwerp van het participatieproces met deze stakeholders.

Het groen-blauw netwerk dat zich zal vertakken in Muizen Dorp, met meer connecties met het omliggende landschap, zal een aantrekkingskracht uitoefenen die de horeca en het toerisme ten goede komt. In doorgedreven participatie zullen we diverse trekpleisters met elkaar koppelen en meer aanwezigheid geven binnen het straatbeeld.

"Op woensdag komen schoolkinderen soms met een aantal inwoners van De Muze naar ons eetcafé." uitbater van een eetcafé

Hiernaast een conceptschets van het 'kerkpark'. Het kerkpark is onderdeel van het grotere dorpskern-plein maar heeft een eigen, voornamelijk groene identiteit die we herkennen uit het verleden. Dit kerkpark kan een uitgesproken portaalfunctie hebben naar het omliggende groen. Dit is een voorbeeld van hoe de leidende principes uit het ambitiekader kunnen worden vertaald naar een plan op microschaal. Het echte proces moet worden gevoerd in workshops met de participanten.

De leidende principes: ontharden, aanplanting, regenwatercaptatie, voorzieningen en diensten, zacht netwerk, publiek verblijfsruimte en aansluiten op het fietsnetwerk, kunnen in het ontwerp voor dit park gecombineerd en gesublimeerd worden.

We handhaven het principe van halfverharding voor de pleinen. De auto kan hier rijden maar wordt traag door de zone gestuurd door middel van groen. Voor heel deze zone en de omliggende woningen kan bekeken worden om het regenwater af te koppelen en in het park in een open wadi te bufferen. Hier kan een speelelement aan gekoppeld worden met bv een knipoog naar de oude waterput.

We voorzien slechts kortparkeren om de zone zoveel mogelijk van wagens te ontdoen. Het langparkeren zien we in clusters elders.

Op de conceptschets is er plaats voor horeca; de frituur en de bed & breakfast en mogelijkheid tot organiseren van een markt, de Breughelheesten etc. Door de dorpskern te letterlijk te verruimen, creëren we ook de mogelijkheid om de Breughelheesten of de kermis op een andere plek te organiseren.

"Het voelt weer zoals vroeger; je ziet weer veel mensen op straat in plaats van alleen nog auto's."

Muizen ontwaakt...

Uit het dagboek van de Muizenaars.

MICROSCHAAL

Donderdag, Het schoolkind.

De huidige onveiligheid voor de schoolgaande kinderen heeft ons aangezet tot het herbekijken van de mobiliteit van het hele dorp. De schoolstraat (die nog niet in voege is) verlegt het veiligheidsprobleem namelijk naar de Magdalenasteenweg. De drukke verkeerssituatie op de Magdalenasteenweg zorgt voor versnippering van de openbare ruimte en werkt nu als een ruptuur in de Lambertuswijk terwijl ze juist een verbindende factor tussen de pleinen zal kunnen zijn. Met ander woorden: de knip van de schoolstraat wordt de knip van het dorp. De Magdalenasteenweg krijgt hetzelfde statuut als het kleine straatje en wordt deel van het dorpskern-plein. (De bed & breakfast heeft al een terras aan de straatkant.)

De ontwikkeling van de dorpskern zal een instigator zijn voor initiatieven op microschaal. Binnen een straal van 200 meter van de basisschool De Bel zien we een aantal opportuniteiten:

* Het verwijderen van de betonnen afsluiting als tool om het groen van het parkgebied door te trekken over de Brugstraat.

* Verder bouwend op het burgerinitiatief 'De grond der dingen' zien we een eerste schetsontwerp voor de Hypecourt achter het Dorpshuis.

* Aanvullend zien we een connectie met de achterliggende school en het sportcomplex. Door het schoolgebouw dat de rug van het huidige plein bij het Dorpshuis vormt, kunnen doorzichten worden gemaakt. Doorwaadbaarheid kan worden gecreëerd door het opwaarderen van de oude, blauwe schoolpoort.

* We stellen voor om het schoolplein te ontharden en te beplanten.

* Op warme dagen kunnen door bomen beschaduwde delen van het dorpsplein fungeren als buitenschool.

* De sporthal kunnen we laten begroeien of er leibomen voor planten.

* Het bibliotheekgebouw en de voormalige slagerij zijn gebouwen op cruciale plekken die daardoor een groot potentieel hebben voor publieke functie's zoals horeca of cultuur.

* Er is een verdere zoektocht wenselijk naar feschikte plekken voor afhaalpunten, een lokaal marktje, etc.

Het grote dorpsplein wordt deel van de schoolbeleving.

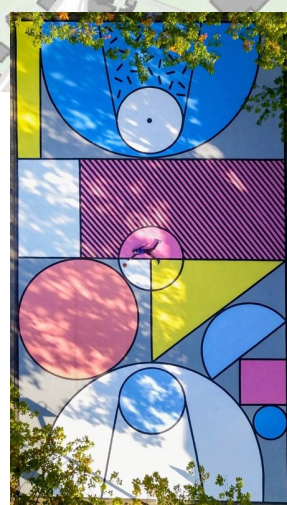
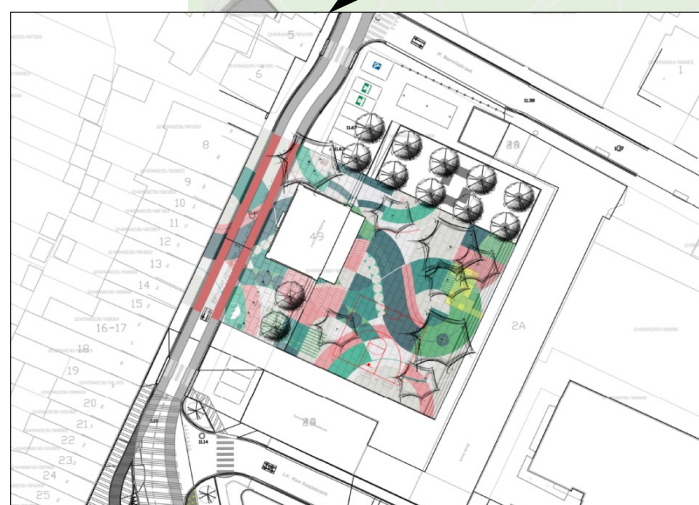
bib-gebouw als front van driehoekig plein, aan de koppevel wordt link tussen 2 pleinen gemaakt

gebouw slagerij kan interessante horecaplaats worden

sporthal heeft een atypische schaal voor de wijk
> laten begroeien met klimplanten of aanplanten van leibomen

"Gisteren mochten we op bezoek bij de mensen in het woonzorgcentrum. Ze hebben verteld over de oorlog en de bomkraters bij de Nekkerput. Ik ga vragen aan mama en papa of we daar dit weekend eens kunnen naar gaan kijken. Deze namiddag eerst spelen op het dorpsplein!"

Eef, leerling vijfde studiejaar

hypecourt

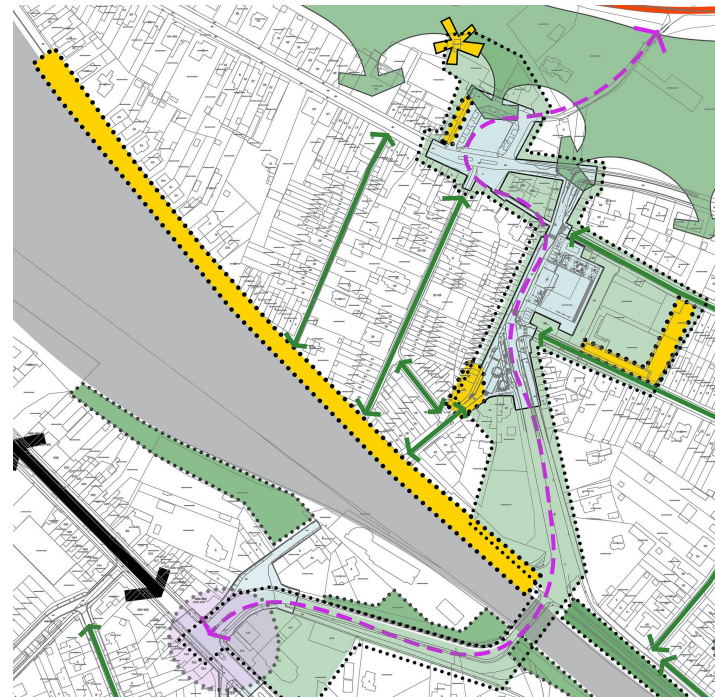
Muizen ontwaakt...

Uit het dagboek van de Muizenaars.

MICROSCHAAL

Vrijdag, De handelaar.

De handelaren zullen vroeg in de dialoog worden betrokken om draagvlak te creëren voor de zachte knip. Die participatie kan zich toeleggen op creatieve, noodzakelijke inbreng wat betreft **toeleveringen, pop-up concepten, afhaalpunten, alternatieve voertuigen (fietstaxi, watertaxi) en hopping- en parkeerlocaties**. Op mesoschaal hebben we een eerste voorstel gedaan met geclusterd langparkeren aan het station en zones voor kortparkeren in de kern. De grotere supermarkten bevinden zich buiten de zachte knip, op de Leuvensesteenweg.

"Lokale winkels kunnen floreren."

Cindy, wil kruidenierszaak opstarten

Zaterdag, De toerist in eigen streek.

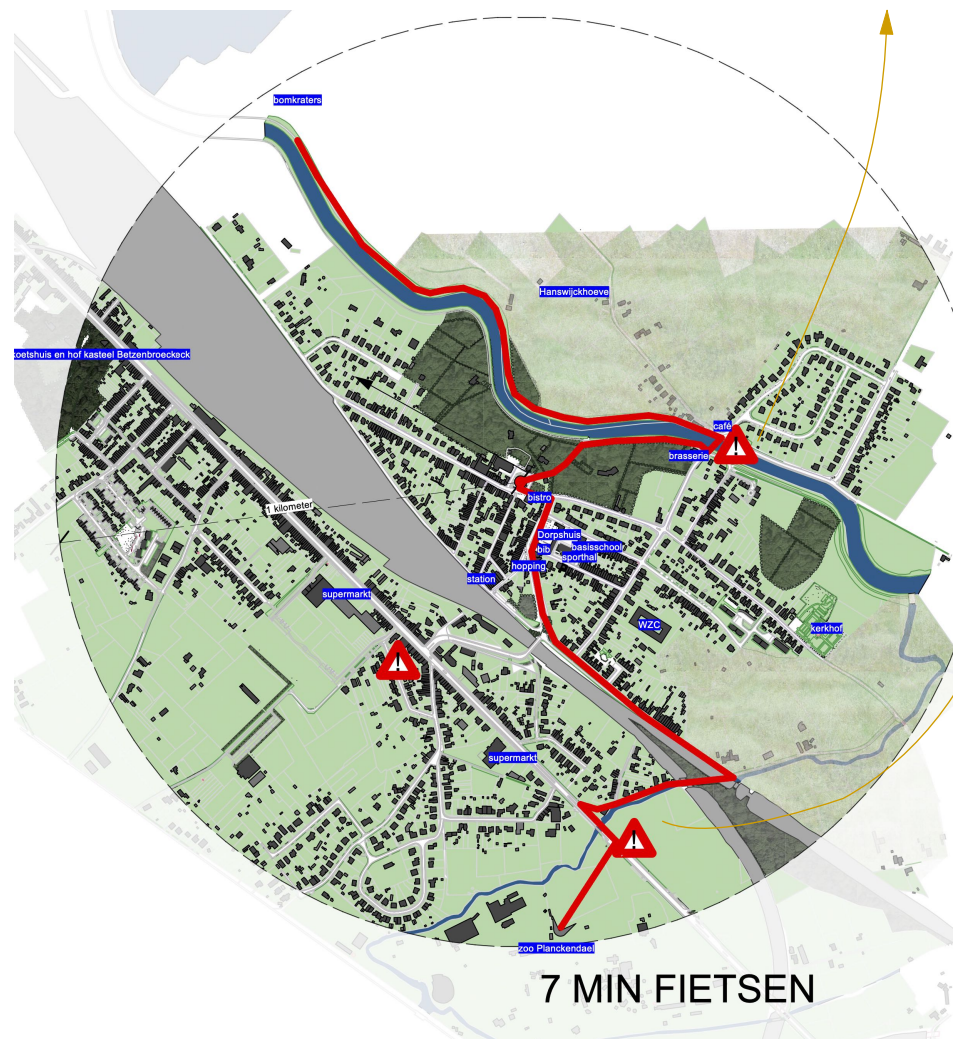
Zoals ook de pendelaar ondervindt, zijn de kruispunten met de Leuvensesteenweg en de Rijmenamsesteenweg gevaarlijkere, onaangename punten. Ook na de knip rijdt hier doorgaand verkeer. Dus juist deze plekken moeten extra aandacht krijgen door implementeren van groen en andere verharding om de snelheid te remmen. Ook door bijvoorbeeld het inplanten van een **kunstwerk**, kan het verkeer op een ongedwongen wijze vertraagd worden.

Brug van Muizen, Rijmenamsesteenweg, jaagpad

Ontharden en vergroenen komt de verkeersveiligheid ten goede. Het jaagpad vernieuwd in waterdoorlatende verharding.

Leuvensesteenweg

Leuvensesteenweg, anno 1929, beeldende visie van de toekomst

Bron: <https://www.mechelenblogt.be/2009/04/muizen>, Myheritage.com, Google Maps

Muizen ontwaakt...

Uit het dagboek van de Muizenaars.

MICROSCHAAL

Zondag, De Muizenaar.

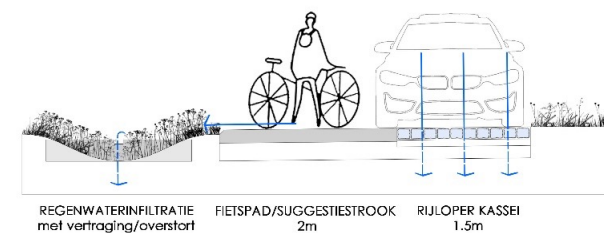
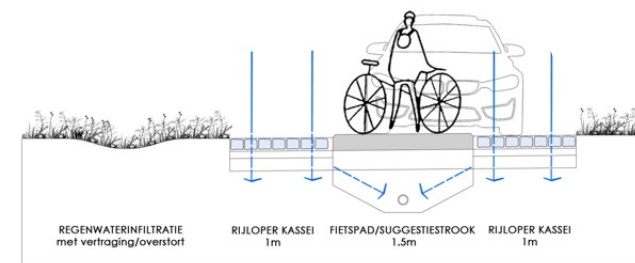
Aan de oude kerk kan een ontmoetingspunt ontstaan. Het kan zichzelf verder ontwikkelen mits een duwtje in de rug. Het geraamte van de oude kerk zou kunnen fungeren als een **openluchtzaal** voor bruiloften, exposities, optredens, kermissen, marktjes etc. Door middel van een **uitkijkplatform** kan de connectie tussen het dorp, de Dijle en het landschap worden versterkt net op de plek van de overgang. Het ontmoetingspunt zal initiatieven initiëren om die connectie verder te verdiepen, eventueel over eigendomsgrenzen heen. Het is een uitgelezen fietsknooppunt. Dit **historisch relict** is de perfecte verwijzing naar het verleden van Muizen waarop onze beeldende visie gestoeld is.

Deze elementen kunnen vanuit 'Kunst in opdracht' een onderdeel uitmaken van de eerste 'kaders' waarop letterlijk en figuurlijk ideeën tot stand kunnen komen.

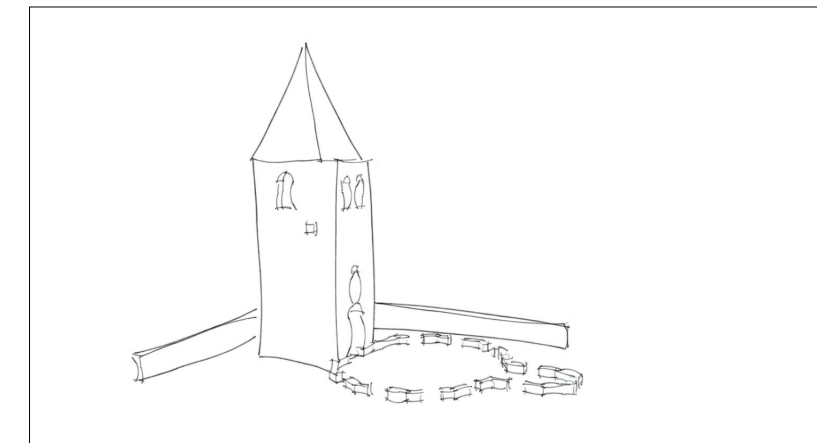
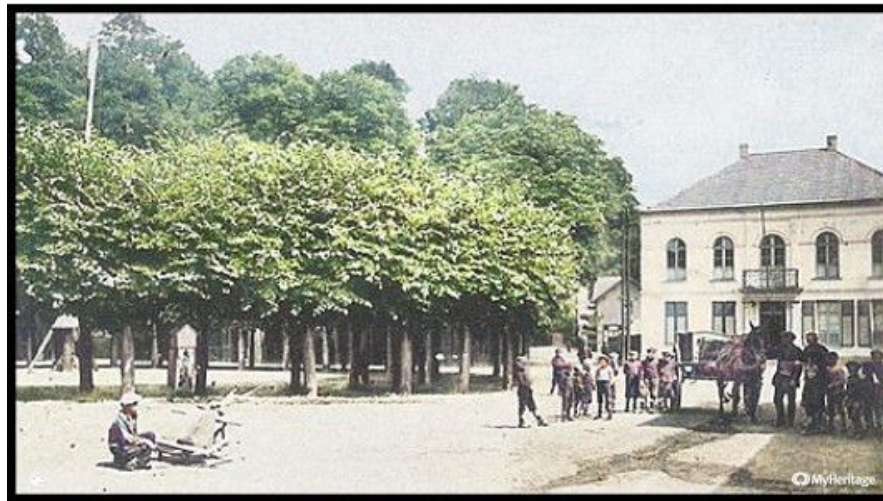
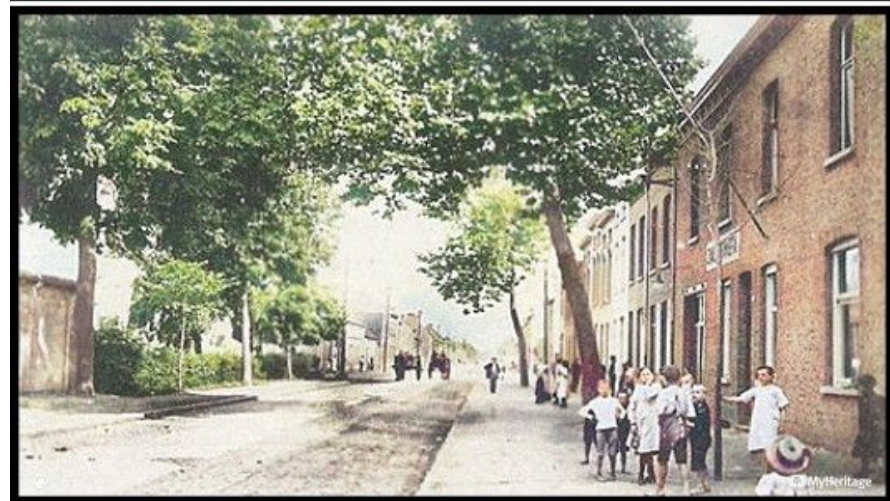
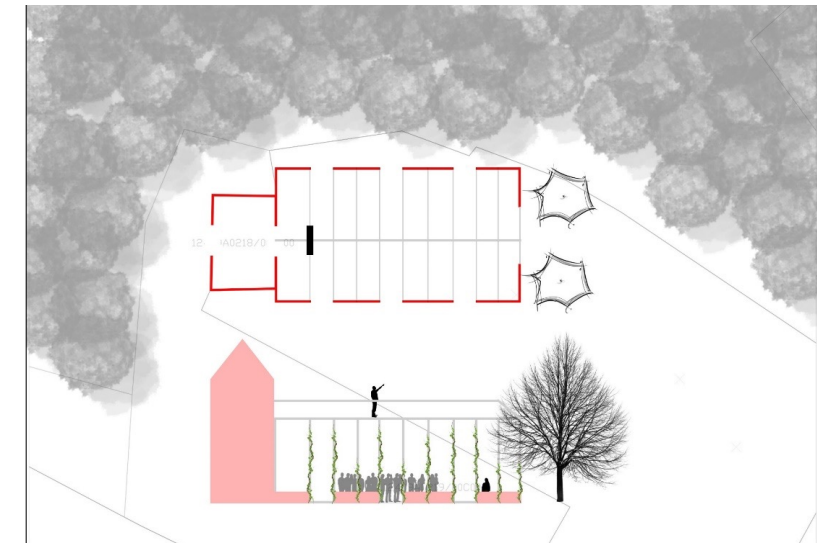
"Vandaag zijn er optredens aan de oude kerk. Sowieso zal ik wel enkele bekenden tegen het lijf lopen."

conceptschets

Voorstel straatprofielen Dijleberg

Beeldende visie: Verleden als inspiratie voor de toekomst.

Bron: <https://www.mechelenblogt.be/2009/04/muizen>, Myheritage.com, Google Maps

Voorstel geraamte oude kerk terug bouwen als paviljoen